

KALLELSE

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott kallas till sammanträde

Dag Tisdagen den 15 september 2015
Tid Kl. 09.00
Plats Nacka stadshus, sammanträdesrummet Jelgava
Ordförande Mats Gerdau
Nämndsekreterare Görel Petersson

Föredragningslista

Nr	Ärende	Noteringar
1.	Val av justeringsman	
2.	Anmälningar	
3.	Delegationsbeslut	
4.	Tertialbokslut 2 Valfärd samhällsservice <i>Muntlig information</i>	
5.	Tertialbokslut 2 Valfärd skola <i>Muntlig information</i>	
6.	Inrätta verksamhet för hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet för vissa funktionsnedsatta KFKS 2015/391-779	
7.	Utvärdering av verksamheten ”Barn- och elevhälsan” <i>Information</i> KFKS 2015/576-001	
8.	Valfärd skolas arbete för att säkra tillgången till behöriga lärare <i>Information</i> KFKS 2015/577-012	
9.	Vägledningsdokument om ”Framtidens lärmiljöer” <i>Information</i> KFKS 2015/580-010	
10.	Övriga frågor	

Inrätta verksamhet för hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet för vissa funktionsnedsatta

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens verksamhetsutskott beslutar att Valfärd samhällsservice i projektform och i den omfattning som socialnämnden finansierar uppdraget, ska bedriva hälso- och sjukvårdsinsatser, inklusive rehabilitering och habilitering, i särskilda boenden och daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Åtagandet avser perioden 2015-10-01 – 2018-12-31.
2. Kommunstyrelsens verksamhetsutskott beslutar att projektet skall följas upp avseende kundperspektiv, effektivitet och ekonomi vid årsskiftet 2015- 2016 och därefter sedvanligt i tertial- och årsbokslut.
3. En förutsättning för att Valfärd samhällsservice ska åta sig uppdraget och fortsätta utföra det är att eventuella justeringar i uppdragets omfattning och/eller ekonomisk ersättning kan genomföras vid behov.
4. Förslag till överenskommelse/kontrakt mellan Valfärd samhällsservice och Socialnämnden avseende uppdraget har utarbetats där kostnader och omfattning framgår.

Dessa beslut fattas av kommunstyrelsens verksamhetsutskott i enlighet med delegationsordning punkt 91.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott beslutade den 2 juni 2015 att Valfärd samhällsservice, för slutligt ställningstagande, skulle återkomma med konkret förslag till överenskommelse med Socialnämnden, där kostnader och omfattning av verksamheten framgår,

Kommunstyrelsen har föreslagit kommunfullmäktige att kommunen ska över ansvaret för utförandet av hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet för vissa funktionsnedsatta. Socialnämnden vill ge uppdraget i projektform under perioden 2015-10-01 – 2018-12-31 till Valfärd samhällsservice.

Uppdraget ska inledningsvis genomföras med två heltids sjukskötersketjänster, varav 25 procent som enhetsledare, en arbetsterapeuttjänst och en sjukgymnast-/fysioterapeuttjänst. Det utförs idag av landstingets primärvård. I dagsläget är det svårt att göra en fullständig bedömning av vilka insatser som ska genomföras och dess omfattning.

Valfärd samhällsservice kan ta på sig uppdraget om projektet regelbundet utvärderas gällande kundperspektiv, effektivitet och ekonomi och det kan föras en dialog om eventuella justeringar av den ekonomiska ersättningen, för att projektet inte ska skapa negativa effekter för Valfärd samhällsservice.

Ärendet

Den 2 juni 2015 beslutade Kommunstyrelsens verksamhetsutskott att Valfärd samhällsservice skulle återkomma för slutligt ställningstagande när det finns ett konkret förslag till överenskommelse där kostnader och omfattning av verksamheten framgår.

Kommunstyrelsens beslutade den 1 december 2014 att anta Kommunförbundets Stockholm läns rekommendation att kommunen från och med den 1 oktober ska ta över ansvaret för utförandet av hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet¹ från landstinget. I enlighet med detta fattade socialnämnden beslut den 18 maj 2015² att ge Valfärd samhällsservice i uppdrag att utföra verksamheten i projektform till och med den 31 december 2018.

Verksamhetens omfattning kommer, från start, att bestå av två sjuksköterskor, en arbetsterapeut och en fysioterapeut/sjukgymnast. En av sjukskötersketjänsterna ska till 25 procent vara enhetsledare. Därtill kommer det finnas tillgång till joursjuksköterska dygnet runt, via avtal. Kostnaden för personalen beräknas uppgå till 3,2 mnkr. För verksamheten behövs ändamålsenliga lokaler, två bilar, medel för vissa definierade hjälpmedel, medel avseende utbildning samt övriga kringkostnader. Totalt bedöms kostnaderna bli 3,5 mnkr för helår 2016.

¹ (KFKS 2014/811 – 739)

² SOCN 2015/290-701

Enligt förslag ska projektet följas upp vid årsskiftet 2015/2016 avseende kundperspektiv, effektivitet och ekonomi. Därefter sedvanligt vid varje tertial- och årsbokslut.

En förutsättning är vidare att eventuella justeringar i uppdragets omfattning och/eller ekonomisk ersättning kan genomföras vid behov.

Då själva driften av verksamheten måste finnas på plats från och med den 1 oktober 2015 har Valfärd samhällsservice redan påbörjat planeringen av verksamheten. I detta förarbete ingår rekrytering, planering och organisation. För att kunna fullfölja arbetet och starta själva driften av projektet behövs ett beslut av kommunstyrelsens verksamhetsutskott i enlighet med delegationsordning punkt 91.

Projektet gäller de insatser som utförs av sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut. Detta innebär att ha ansvar för följande.

- Hälso- och sjukvårdsinsatser inklusive rehabilitering och habilitering som sker i bostaden respektive på daglig verksamhet.
- Förskriva läkemedel i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2001:16) om kompetenskrav för sjuksköterskor vid förskrivning av läkemedel.
- Förskrivnings- och kostnadsansvar för inkontinenshjälpmedel, förbands- och sjukvårdsartiklar, kompressionsmaterial, bashjälpmedel samt för vissa definierade hyrhjälpmedel.
- Ansvar för att legitimerad personal i verksamheten svarar för att information ges till patientens läkare om aktuell status.
- Uppmärksammar behov, initierar och deltar i vårdplanering.

I tjänsteskrivelsen till socialnämnden uppmärksammas att hälso- och sjukvårdsinsatserna inklusive rehabilitering och habilitering idag ingår i primärvårdens basuppdrag vilket innebär att de insatser som genomförs inte registreras på sådant sätt att det går att få fram specifik statistik för målgruppen. Det går därför inte göra en bedömning av vilken typ av insatser som idag genomförs, inte heller omfattningen av desamma. Det framgår också att det i dagsläget inte går att göra en bedömning av vilka personella resurser som krävs för att utföra insatserna enligt Hälso- och sjukvårdslagen.

På grund av ovanstående är det av största vikt att projektet följs upp redan vid årsskiftet och sedan löpande minst vid varje tertial både utifrån ett kundperspektiv, effektivitet och ekonomi.

Ekonomiska konsekvenser

Socialnämnden ersätter Valfärd samhällsservice med 1 mnkr för 2015 och därefter 3,5 mnkr för 2016. Projektet ska inte medföra negativa ekonomiska konsekvenser för Valfärd samhällsservice.

Utifrån de täta uppföljningar av projektet som ska ske kan justeringar av ersättningen göras inför 2017 och 2018.

De totala kostnaderna bedöms täckas av den skatteväxling som görs mellan landstinget och Nacka kommun.

Konsekvenser för barn

Förslagen till beslut innebär inga negativa konsekvenser för barn.

Anette Böe
Produktionsdirektör

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

Utvärdering av verksamheten ”Barn- och elevhälsan”

Information

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott noterar information till protokollet.

Sammanfattning

För snart tre år sedan omorganiserades barn- och elevhälsan från ett köp- och säljsystem till en organisation med en overheadkostnad som ska täcka kostnader för skolsköterskor, skolläkare, skolkuratorer och psykologer som det enligt den nya skollagen, ska finnas tillgång till på alla skolor.

Samordnings- och utvecklingsenheten fick i mars 2014 uppdraget att utvärdera den nya organisationen av barn- och elevhälsan. Utvärderingen av barn och elevhälsans organisation har varit ett underlag för diskussion och beslut om vidareutveckling av verksamheten.

Ärendet

För snart tre år sedan omorganiserades barn- och elevhälsan från ett köp och säljsystem till en organisation med en overheadkostnad som ska täcka kostnader för skolsköterskor, skolläkare, skolkuratorer och psykologer. Pedagog- och logopedgruppen inom barn- och elevhälsan finansieras fortfarande genom ett köp- och sälj system. En schablonavgift på 1.9% av skolornas budget, baserat på elva olika konton, tas ut av alla skolor inom Valfärd skola. Tilldelning av barn- och elevhälsopersonal sker sedan utifrån storlek på skola och behov. Denna sammanhållna elevhälsa skapades för att säkerställa målet för en likvärdig skola inom Nacka kommunala skolor.

Syftet med omorganisationen var att Valfärd skola centralt utifrån den nya skollagen skulle kunna bidra med en god elevhälsa för alla elever. Ledningen för Valfärd skola tillsammans med fackliga samverkansgruppen bestämde att omorganisationen skulle utvärderas efter en tvåårsperiod. Utvärderingen skedde 2014. Samordnings- och utvecklingsenheten fick detta uppdrag i mars 2014 av biträdande produktionsdirektören Gunilla Schött.

Utvärderingen av barn- och elevhälsans organisation har varit ett underlag för diskussion och beslut om vidareutveckling av verksamheten. Utvärderingen presenterades för Valfärd skolas ledning, rektorer och förskolechefer samt barn- och elevhälsans ledning och medarbetare.

Utvärderingen innehåller en bild av hur olika aktörer upplever den genomförda omorganisationen och fördelningen av barn och elevhälsans resurser men ska också vara framåtsyftande och komma med förslag inför framtida utveckling.

Samordnings- och utvecklingsenheten intervjuade några av Valfärd skolas rektorer samt gjorde gruppintervjuer med alla personalkategorier från barn- och elevhälsan. Efter önskemål framförda vid facklig samverkan gjordes även intervjuer med medarbetare inom de olika professionerna inom elevhälsan.

Målen för barn- och elevhälsan i Nacka kommunala skolor är att den ska:

- erbjuda eleverna tillgång till elevhälsans samtliga yrkesgrupper enligt skollagen
- präglas av ett elevperspektiv
- arbeta hälsofrämjande och förebyggande genom screening, konsultation handledning och utredning
- stödja elevernas utveckling mot målen för utbildningen, vilket omfattar både kunskaper och värdegrund
- samverka med skolans ledning, pedagoger och övrig personal genom att utveckla goda lärandemiljöer socialt, fysiskt och psykiskt
- utveckla samverkan mellan skola och t ex socialtjänst, landsting samt andra aktörer

Utvärderingen visar att de flesta medarbetare inom barn- och elevhälsan och majoriteten av rektorer är nöjda med organisationen som den fungerar nu. De kommunala skolorna har fått ökad tillgång till barn- och elevhälsa tack vare omorganisationen. De mål som finns för barn- och elevhälsan anser medarbetarna är på god väg att uppfyllas, framförallt inriktningen som ska präglas av ett elevperspektiv. Det som medarbetarna anser kan utvecklas är stödet för elevernas utveckling mot målen. Detta fungerar bäst när rektor använder barn- och elevhälsans kompetens, när ekonomin inte blir en bromskloss och att helhetsgrepp kring systemiska lösningar väljs som komplement till de individriktade insatserna. De rektorer som framför kritik framhåller att man betalar mer idag, att det ibland kan vara problematiskt att arbetsleda personalen utan att vara chef samt att det ibland är svårt att koordinera arbetet då personalen är på flera olika skolor. Medarbetarna lyfter att

den egna professionen i vissa fall inte finns tillgänglig på skolorna i den utsträckning som skulle behövas. Några utvecklingsområden lyfts fram som viktiga inför framtiden. Dessa är:

- Utvecklat samarbete med fokus på elev
- Tydlighet i roller, uppdrag och förväntningar
- Tydligare påverkansmöjligheter
- Fokus på främjande och flexibilitet
- Stärka Vi-känslan inom Valfärd skola

Konsekvenser för barn

Syftet med omorganisationen var att Valfärd skola centralt utifrån den nya skollagen skulle kunna säkerställa god och likvärdig elevhälsa för alla elever inom Valfärd skola. Det finns fördelar med en sammanhållen elevhälsa när det gäller utveckling av verksamheten, nya metoder, tillgång till aktuell forskning och flexibilitet i personalgrupperna. Detta gynnar eleverna och i slutänden deras chans att klara målen i läroplaner och kursplaner, då elevhälsans främsta uppgift är att arbeta hälsofrämjande och förebyggande.

Bilagor

Bilaga 1. Utvärdering av barn och elevhälsan

Bilaga 2. Kvalitetsredovisning för barn och elevhälsan 2013-2014

Einar Fransson
Produktionsdirektör Valfärd skola

Ylva Bandmann Holmberg
Chef för barn- och elevhälsan

Utvärdering av Barn och elevhälsans nya organisation

Nuläge och framtid med fokus på uppdraget att samverka kring eleverna

2014-04-24
Pia McAleenan

Sammanfattning

För snart två år sedan omorganiserades Barn och elevhälsan från ett köp och säljsystem till en organisation med en overheadkostnad som ska täcka kostnader för skolsköterskor, skolläkare, skolkuratorer och psykologer. Pedagog och logopedgruppen inom barn och elevhälsan finansieras fortfarande genom ett köp- och sälj system. Syftet med omorganisationen var att koncernen utifrån den nya skollagen skulle kunna bidra med en god elevhälsa för alla elever. Ledningen för välfärd skola tillsammans med fackliga samverkansgruppen bestämde att omorganisationen skulle utvärderas efter en två-års period. Samordning och utvecklingsenheten fick detta uppdrag i mars 2014 av biträdande produktionsdirektören Gunilla Schött.

Utvärderingen visar att de flesta medarbetare inom Barn - och elevhälsan och majoriteten av rektorer är nöjda med organisationen som den fungerar nu. Koncernens skolor har fått ökad tillgång till Barn och elevhälsa tack vare omorganisationen. De mål som finns för Barn och elevhälsan anser medarbetarna är på god väg att uppfyllas, framförallt inriktningen som ska präglas av ett elevperspektiv. Det som medarbetarna anser kan utvecklas är stödet för elevernas utveckling mot målen. Detta fungerar bäst när rektor använder barn och elevhälsans kompetens, när ekonomin inte blir en bromskloss och att helhetsgrepp kring systemiska lösningar väljs som komplement till de individriktade insatserna. De rektorer som framför kritik framhåller att man betalar mer idag, att det ibland kan vara problematiskt att arbetsleda personalen utan att vara chef samt att det ibland är svårt att koordinera arbetet då personalen är på flera olika skolor. Medarbetarna lyfter att den egna professionen i vissa fall inte finns tillgänglig på skolorna i den utsträckning som skulle behövas. Några utvecklingsområden lyfts fram som viktiga inför framtiden. Dessa är:

- Utvecklat samarbete med fokus på elev
- Tydlighet i roller, uppdrag och förväntningar
- Tydligare påverkansmöjligheter
- Fokus på främjande och flexibilitet
- Stärka Vi-känslan inom Välfärd skola

Nacka kommun
Pia McAleenan
Samordning och utvecklingsenheten

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och förutsättningar.....	4
2	Utvärderingens syfte och mål.....	5
2.1	Avgränsningar	5
2.2	Metod.....	5
2.2.1	Informationsinsamling.....	5
3	Utfall i förhållande till mål resultat från enkäter och intervjuer.....	5
3.1	Barn och elevhälsans medarbetare	5
3.1.1	Resultat från Gruppintervjuer med barn och elevhälsans medarbetare	5
3.2	Resultat från Barn och elevhälsans medarbetarenkät 2013-2014.....	7
3.3	Resultat från intervjuer med representanter från Barn och elevhälsans alla personalkategorier.....	7
3.4	Resultat från enkäter med skolorna.....	8
3.5	Resultat från intervjuer med rektorer	9
3.6	Analys	9
4	Förslag på utvecklingsområden.....	10
4.1	Utvecklat samarbete med fokus på elev.....	10
4.2	Tydighet i roller, uppdrag och förväntningar.....	10
4.3	Tydligare påverkansmöjligheter.....	11
4.4	Fokus på främjande och flexibilitet.....	12
4.5	Stärka Vi-känslan inom Valfärd skola	14

I Bakgrund och förutsättningar

Den 1 juli 2012 omorganiserades Barn och elevhälsan från ett köp och säljsystem till en organisation med en overheadkostnad som ska täcka kostnader för skolsköterskor, skolläkare, skolkuratorer och psykologer. Enligt skollagen ska även specialpedagogiska insatser ingå i elevhälsan. Den funktionen finns på skolorna sedan tidigare. Därför behövs den specialpedagogiska enheten som en möjlighet att komplettera intäkter och behov i ett köp och säljsystem. En schablonavgift på 1.9% av skolornas budget tas ut av alla skolor inom Välfärd skola. Tilldelning av barn och elevhälsopersonal sker sedan utifrån storlek på skola. Denna sammanhållna elevhälsa skapades för att säkerställa målet för en likvärdig skola inom Nacka kommunala skolor. Tjänsteskrivelsen som föregick beslutet framhöll vinsten av omorganisationen: *"Den sammanhållna elevhälsan är fördelaktig när det gäller utveckling av verksamheten, nya metoder, tillgång till aktuell forskning och flexibilitet i personalgrupperna. Elevhälsans personal konkurrerar inte i budgetfördelningen på den enskilda skolan om det blir sämre ekonomiska förutsättningar för en skola. Den sammanhållna Barn och elevhälsan blir ett sätt att säkerställa kvalitén och att följa lagens intentioner"*.

Målen för barn och elevhälsan i Nacka kommunala skolor är att den ska:

- erbjuda eleverna tillgång till elevhälsans samtliga yrkesgrupper enligt skollagen
- präglas av ett elevperspektiv
- arbeta hälsofrämjande och förebyggande genom screening, konsultation handledning och utredning
- stödja elevernas utveckling mot målen för utbildningen, vilket omfattar både kunskaper och värdegrund
- samverka med skolans ledning, pedagoger och övrig personal genom att utveckla goda lärandemiljöer socialt, fysiskt och psykiskt
- utveckla samverkan mellan skola och t ex socialtjänst, landsting samt andra aktörer

När omorganisationen genomfördes beslutades att den skulle följas upp efter 2 år för att kartlägga och utvärdera effekterna. Samordning och utvecklingsenheten har fått detta uppdrag i mars 2014 av biträdande produktionsdirektör Gunilla Schött.

2 Utvärderingens syfte och mål

Utvärderingen av barn och elevhälsans organisation ska vara ett underlag för diskussion och beslut om vidareutveckling av verksamheten. Utvärderingen presenteras för Valfärd skolas ledning, rektorer och förskolechefer samt barn och elevhälsans ledning och medarbetare vid två skilda tillfällen

Utvärderingen ska innehålla en bild av hur olika aktörer upplever den genomförda omorganisationen och fördelningen av barn och elevhälsans resurser men också vara framåtsyftande och komma med förslag inför framtida utveckling.

2.1 Avgränsningar

Intervjupersoner är avgränsade till några av koncernens rektorer samt gruppintervjuer med alla personalkategorier från barn och elevhälsan. Efter önskemål framförda vid facklig samverkan har även intervjuer med medarbetare inom de olika professionerna genomförts. I uppdraget ingår inte att göra omvärldsbevakning

2.2 Metod

Rapportens analys är ett resultat av insamling av synpunkter från olika grupper. Intervjuer i både grupp och enskilt har använts. Under gruppintervjuerna användes en skala från 1-10 för respektive mål inom Barn och elevhälsan, som ett sätt att få fart på diskussionen. Se nedan under 2.2.1

2.2.1 Informationsinsamling

- Sammanfattning av tidigare dokumentation
- Enkät till rektorer och biträdande rektorer baserad på frågor se bilaga 1.
- Intervjuer med rektorer/bitr rektorer sju stycken både inom förskola och skola
- Gruppintervjuer med samtliga personalkategorier inom Barn och elevhälsan på Arbetsplatsträff (APT) 3 april
- Intervjuer med representanter för de olika personalkategorierna inom Barn och elevhälsan

3 Resultat från enkäter och intervjuer

3.1 Barn och elevhälsans medarbetare

3.1.1 Resultat från Gruppintervjuer med barn och elevhälsans medarbetare

Barn och elevhälsans medarbetare pratar positivt om att nu tillhöra Valfärd skola till skillnad från förut då de var en del av socialtjänstens produktion. De anger att de tycker det är positivt att tillhöra en egen organisation inom Valfärd skola och

inte helt ut vara del av skolan. På detta sätt kan de tillföra ett nytt perspektiv. De pratar positivt om sin frihet, sin känsla av att vara experter och att skolorna verkar nöjda med deras arbete. Den känsla som flera ger uttryck för är att de upplever sin roll som ensam och att det ibland är spretigt fokus när man befinner sig på olika skolor. Det finns röster som för fram önskemål om att kunna välja arbetsplats och rektor. Önskemål finns om än fler professionsmöten som beskrivs som mycket bra. Vad gäller utvecklingsområden är det främst två saker som diskuteras, tydligare roller och ansvar som tydligare presenteras skolornas rektorer. Detta skulle kunna minska det förväntansgap vissa ger uttryck för skapades när man utlovade för mycket i och med omorganisationen. Det finns en stolthet för det man gör och bidrar med i gruppen medarbetare men det är flera som på olika sätt ger uttryck för att det inte alltid används rätt, inte kommer till sin rätt, att arbetet inte prioriteras och följs upp. De ger uttryck för att det de gör och bidrar med skulle kunna användas mycket mer.

Barn och elevhälsans medarbetare anser att det är viktigt att utveckla en mer tillåtande kultur, där rektorer uppmuntras dela med sig av sådant som upplevs svårlöst på den egna skolan och bjuda in andra inom koncernen för gemensam problemlösning. Oro förs fram kring medarbetarnas arbetssituation som ibland upplevs motverka samverkan och överföra stress mellan personalgrupperna. Är lärarna stressade kräver de i högre utsträckning utredningar av barn, vilket i sin tur allvarligt tynger elevhälsans medarbetare och leder till ökad stress. Ett helhetsgrepp för alla medarbetare inom skolor och elevhälsa och med elevens väl i centrum efterfrågas.

Under gruppintervjuerna får medarbetarna gemensamt skatta hur långt de anser att man kommit för att uppnå Barn och elevhälsans mål. Medarbetarna är överlag positiva till att man är på god väg att uppnå målen. Framförallt framhålls att barn och elevhälsan präglas av ett elevperspektiv. Det som medarbetarna anser kan vidareutvecklas är målet om att stödja elevernas utveckling mot målen. Mycket hänger på att rektor använder Barn- och elevhälsans kompetens, att ekonomin inte blir en bromskloss och att helhetsgrepp kring systemiska lösningar görs. Idag är fokus på individriktade insatser men medarbetarna anser att det finns resurseffektiva grepp att göra där man kan lyfta vissa individuella problem och hitta gemensamma lösningar både inom respektive skola och kanske inom koncernen i sin helhet. Annat som tas upp under tredje målet om att bidra med hälsofrämjande och förebyggande verktyg är att personalen inte uppfattar att de hinner prioritera att arbeta främjande i den utsträckning de skulle behöva. *Det är fortfarande lite väl mycket brandkårsutryckningar*. De påpekar också att många olika verktyg som t ex screening görs med sedan inte alltid används. *Vi screenar mycket men kanske inte rätt saker, det behöver användas*.

3.2 Resultat från Barn och elevhälsans medarbetarenkät 2013-2014

De gruppintervjuer som genomförs med Barn och elevhälsans personal överensstämmer i stort med det som medarbetarenkäterna visar de två sista åren. Medarbetarna uppvisar en stolthet för det de gör och bidrar med. I medarbetarenkäten visar det sig att så hög andel som 90% är stolta över det arbete de utför. De ger under gruppintervjuerna uttryck för att de ibland upplever stress, inte alltid känner att de räcker till och att arbetsituationen är spretig. Här finns en del utvecklingspotential som också återfinns i medarbetarenkäten.

Något som enligt medarbetarenkäten försämrats mellan 2013 och 2014 är känslan av att de i medarbetargruppen har tydliga mål att arbeta mot. Där har siffran gått från 73% till 57%. På frågan om kraven som ställs är möjliga att leva upp till, har siffrorna minskat från 73% till 64%. Det är likaså viktigt att åtgärda den stress som förekommer och känslan av att inte kunna hantera denna som ökat. Ett utvecklingsområde utifrån 2013 års enkät är att öka medborgarens och kundens fokus som ledstjärna i utvecklingsarbetet. Detta behöver följas upp och stärkas i det ständiga kvalitets och utvecklingsarbetet. Något som skattas högt i samma undersökning och som blir en styrka att utgå ifrån i det fortsatta arbetet är bland annat ett ledarskap som ger medarbetarna ett stort handlingsutrymme.

3.3 Resultat från intervjuer med representanter från Barn och elevhälsans alla personalkategorier

De personer som intervjuas är nöjda med det jobb de utför och tycker att organisationen nu har större potential än den tidigare köp och säljbaserade. Det är flera som säger att organiseringen av Barn och elevhälsan skulle kunna göras ännu bättre på olika sätt.

Främjande arbetet hinns inte med och leder enligt flera intervjuade till frustration. Även utvecklande och innovativa idéer är svårt att hinna med i ett späckat vardagsarbete. De intervjuade anser att arbetet försvåras av att det ofta utförs på många olika ställen. Områdeskunskap och delad kunskap av problemsituationer är viktigt för att arbeta förebyggande och främjande i samverkan även med parter utanför välfärd skola.

Önskemål kommer fram i intervjuerna om att inte Barn och elevhälsan bara ska ses på som en sjukvårdsinrättning, utan en resurs för att få eleverna mot målen. På någon skola lyfts det fram att man arbetar på ett bra sätt med att gemensamt paketera och utveckla sin kunskap i EHT teamet. Det minskar känslan av spretighet enligt den intervjuade och ökar känslan av sammanhang i den

verksamheten. Det kan också öka chanserna att tänka kring systemiska lösningar och undvika problemfokus bara på individnivå. Stärkt kollegialt lärande och identitet skulle enligt några av de intervjuade ge ökad vilja till samverkan.

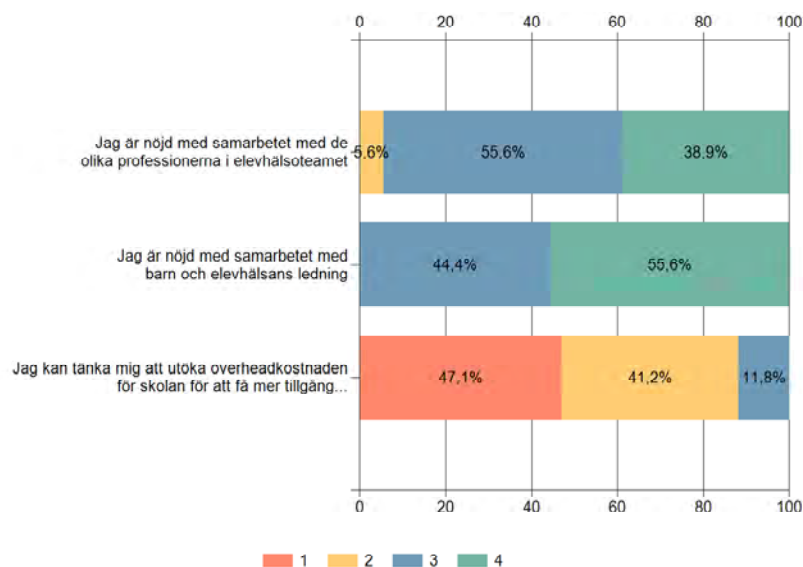
Efter omorganisationen är det inte längre köp och sälj rent organisatoriskt men tänket sitter fortfarande kvar mentalt, menar några av de intervjuade. Rektorerne bör enligt de intervjuade behandlas mindre som kunder utan istället ses som medspelare i arbetet att få eleverna mot målen i läroplan och kursplaner.

Det främjande och förebyggande arbetet inom Barn och elevhälsan skulle förbättras om det var politiskt efterfrågat. Barn och elevhälsans personal skulle då kunna utgöra viktiga kunskapsbärare och tillsammans med pedagogisk personal förmå mana på eleverna mot ökad måluppfyllnad.

3.4 Resultat från enkäter med skolorna

När rektorerne svarar på enkäten ser man att de flesta är nöjda med samarbetet inom Elevhälso- teamet. Endast en liten andel på 5,6% är inte helt nöjda. Rektorerne är däremot mycket nöjda med samarbetet med barn och elevhälsans ledning. Trots detta är rektorerne inte intresserade av att betala mer.

4. Ange hur väl du instämmer med följande påståenden

I sammanställningen från samma enkät här nedanför, ser man att de är nöjda med tilldelningen av både skolläkare, skolsköterska och psykolog men inte i lika hög utsträckning av kuratorsfunktionen.

arbetet att få eleverna mot målen i läroplan och kursplaner. Kanske kan de screeningar som ändå görs bli än mer av gemensamma verktyg och underlag för beslut för hela Elevhälsoteamets samverkan kring eleverna?

Andra saker som lyfts fram i resultaten är: otydlighet i vad varje profession ska göra och kan bidra med, hur man räknar ut antalet timmar, spretighet i arbetsuppgifter och arbetsplatser samt en önskan om mer samverkan mellan koncernens olika arbetsgrupper och kommunen samt landstingets övriga aktörer. Utifrån detta presenteras därför fem utvecklingsområden för framtiden.

4 Förslag på utvecklingsområden

Fem förslag på utvecklingsområden presenteras mer utförligt här nedanför. Dessa är:

- Utvecklat samarbete med fokus på elev
- Tydlighet i roller, uppdrag och förväntningar
- Ökade påverkansmöjlighet
- Fokus på hälsofrämjande och flexibilitet
- Ökad Vi-känsla inom Valfärd skola

4.1 Utvecklat samarbete med fokus på elev

Det är viktigt att förbättra samarbetet med fokus på elev och detta behöver understödjas på flera nivåer. Ett förslag kan vara att i dialog i en blandad fokusgrupp med rektorer och medarbetare från barn och elevhälsan och deras chefer bestämma vilka resultat ett sådant arbete kan tänkas generera och följa upp några sådana nyckeltal på varje skolenhet. Detta kan sedan aggregeras av barn och elevhälsan centralt för att sedan presenteras, diskuteras och fungera som ett av flera underlag för verksamhetsutveckling inom Valfärd skola. Som det är idag upplever några av medarbetarna inom Barn och elevhälsan att fokus ligger på ekonomi i balans och att andra värden också borde efterfrågas.

Ett helhetsgrepp med elevens väl i centrum efterfrågas. Det vore positivt för eleverna om socialtjänsten i ännu högre grad kunde samverka med skolan. För socialtjänsten blir fokus familjesystemet medan skolans fokus är att stärka individen och dess inlärningsmöjligheter vilket förutsätter ett gott samarbete för att det ska bli så bra som möjligt för eleverna.

4.2 Tydlighet i roller, uppdrag och förväntningar

Ett internt arbete behöver intensifieras av barn och elevhälsan för att tydliggöra roller, uppdrag och vad medarbetarna kan bidra med ute på skolorna. Det behöver också vara mer lättförståeligt och transparent hur mycket resurser som tilldelas respektive skola och på vilka premisser detta görs. Enkäten till rektorer på skolor visar att man är missnöjd med framförallt antalet timmar kurator.

Det är också nödvändigt att synliggöra de andra resurser som finns i kommunens verktygslåda för barn och ungas välmående. Genom att använda andra resurser kan rektorer och barn och elevhälsans personal i ännu högre utsträckning arbeta för elevernas måluppfyllnad i skolan. Ledningen för barn och elevhälsan kan i ännu högre grad arbeta för att förverkliga överenskommelser med andra samverkansaktörer så att detta inte belastar de enskilda medarbetarna när behov uppstår.

4.3 Tydligare påverkansmöjligheter

Barn och elevhälsans medarbetare anger den spretiga arbetssituation som ett problem och det överensstämmer också med rektorerna. För vissa rektorer upplevs det som en svårighet att personalen är på andra skolor och att samordning av t ex av EHT möten i vissa fall kan vara svår att få till. Kanske kan detta ordnas genom än mer lokal anknytning av personalen och än mer av gemensam tillhörighet/administration i lokala EHT områden? Det vore positivt om Barn och elevhälsans medarbetare arbetade i ett och samma upptagningsområde och på så sätt också kunde stötta de skolor dit barnen ofta går vidare på ett ännu bättre sätt. Utvärderingen föreslår således inte mer av enhetlig professionsutveckling utan istället mer av gemensam EHT tid där rektorer och elevhälsopersonal på en eller flera skolor erfarenhetsutbyter och samplanerar sin tid och resurser. Detta blir också ett sätt för rektorerna att ännu bättre leda EHT-verksamheten och för barn och elevhälsopersonalen att själva ännu mer flexibelt kunna vara där de största behoven finns.

Med utgångspunkt från gemensamma nyckeltal kan resonemang föras om hur det hälsofrämjande arbetet kan utvecklas, hur akututryckningar kan minska och öka chanserna för ett mer systemiskt och inte bara individinriktat arbete. Det skulle kunna ge utrymme att ännu bättre kunna utnyttja varandra som resurser i sina respektive uppdrag. Det kan dessutom vara ett sätt att arbeta tätare samman med de specialpedagoger som ofta är anställda direkt av respektive skola. Både rektorer och medarbetare inom barn och elevhälsa efterfrågar en ökad möjlighet att kunna påverka rekryteringen/var man hamnar. Kanske kan detta möjliggöras genom en tydlig process för t ex nyrekryteringar där rektorer i ett område samverkar med ledningen för barn och elevhälsan i ännu högre grad kring vilken profil som är viktig för elevhälsopersonal som ska nyanställas?

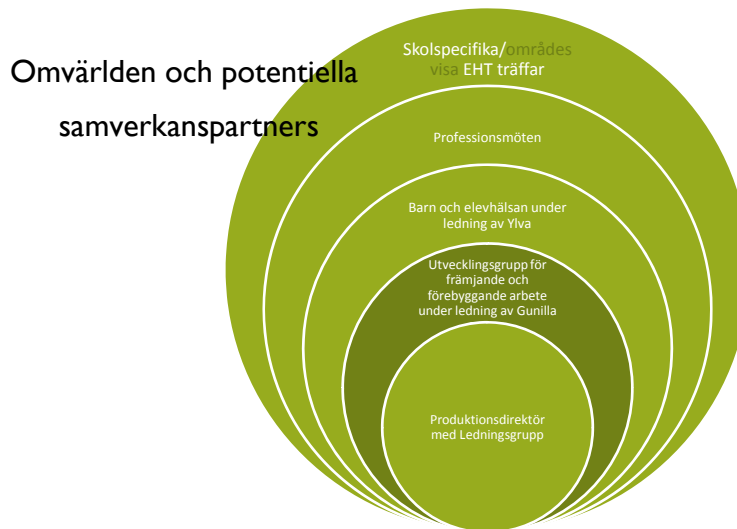
EHT arbetet behöver kanske dessutom i ännu högre utsträckning utgå från gemensamma prioriteringar och hälsosamtalen i ännu högre utsträckning användas för gemensamt fokus på det hälsofrämjande och förebyggande uppdraget. Ett alternativ kan vara att ett baspaket erbjuds alla precis som idag men med ett extra erbjudande där rektorerna kan påverka möjligheten till extra stöd genom ett utökat utrymme för köp och sälj? Genom att ännu bättre arbeta hälsofrämjande för alla barn kan koncernen öka antalet barn som når målen, sitt

varumärke som utbildningskoncern och samtidigt bidra till att minimera de kostnader som senare i annat fall kan bli konsekvensen i barnens liv.

4.4 Fokus på främjande och flexibilitet

Det är viktigt att upprätthålla en resurseffektiv organisation eftersom alla skolor betalar för barn och elevhälsan. Det poängteras dock att denna resurseffektiva organisation samtidigt behöver ha en än större flexibilitet d vs tillgång till personal snabbt om akuta situationer uppstår. Här behöver koncernen tänka tillsammans och hitta former för denna flexibilitet. Några sätt kan vara att uppmärksamma goda exempel på hur skolor arbetat både främjande och flexibelt och lära från dessa exempel även på central nivå. Kanske kan en mer flexibel resurspool av personal gå in och ta riktigt komplexa ärenden lite mer ambulerande? Ett sådant team kan också handleda personal i klasser som får problem eller skolor där individer får svårigheter på ett mer flexibelt sätt än idag. En diskussion behöva föras kring hur detta skulle kunna organiseras och finansieras. Att utveckla möjligheter för hälsofrämjande och förebyggande arbete på alla nivåer i organisationen är viktigt. De mest intresserade från respektive yrkeskår kan vara tillgångar i det mer centrala arbetet med systematiskt kvalitetsarbete om de t ex skulle ingå i ett utvecklingsteam runt ledningsgruppen med fokus på att stärka just det hälsofrämjande och förebyggande arbetet i koncernen.

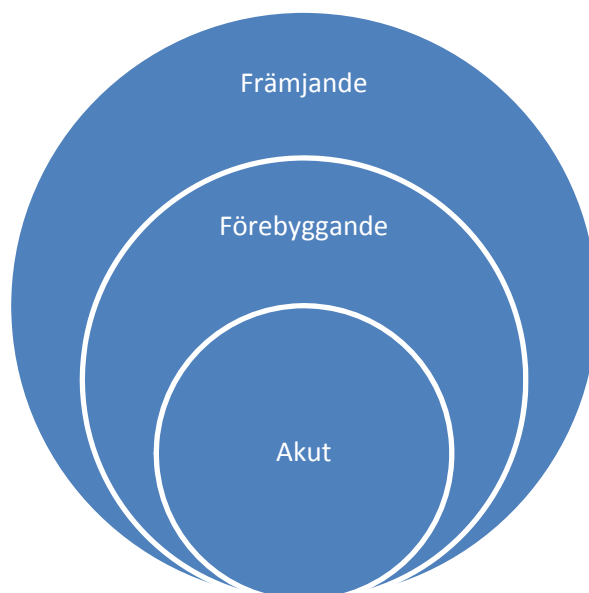
Utvecklat samarbete med fokus på elev

Hälsofrämjande och förebyggande arbete är på så sätt prioriterat inom alla delarna av organisationen och följer som en röd tråd. Idéer och innovation kring dessa frågor kan på så sätt föras fram genom medarbetargruppen och ges tid att blomma ut i den särskilda utvecklingsgruppen.

Det är också tydligt att organisationen redan idag används med hög individriktat fokus, en utvecklingsgrupp kan bidra till en analys och arbetssätt med mer systemisk inriktning vilket också blir viktigt för en mer resurseffektiv organisation.

Individens rätt att alltid få hjälp på olika sätt i organisationen är redan idag god. Kanske kan den förbättras ytterligare enligt nedanstående modell. Vissa grupper som skolläkare och skolsköterskor träffar idag hela gruppen barn t ex när skolläkarna träffar alla 6 åringar. Att tydliggöra detta som en viktig främjande insats kan öka motivationen för denna arbetsuppgift och användas ännu bättre i detta arbete genom att använda den information som framkommer där än mer organiserat i EHT team på varje skola, som underlag för kompetensutveckling i professionsmöten och inom utvecklingsgruppen centralt. Varje yrkesgrupp behöver fundera på vilka områden de själva arbetar inom och hur de bäst kan bistå organisationen i detta arbete. Det akuta skeendet som är svårt att förutse är det som behöver förstärkas med t ex en flexibel grupp eller med ökad flexibilitet inom respektive lokalt områdesteam där akuta skeenden blir underlag för en mer lättfotad organisation där samtliga EHT team kan bidra till resursförflyttningar när så behövs.

4.5 Stärka Vi-känslan inom Valfärd skola

Det är viktigt att rektorerna använder använder sina medarbetare och barn -och elevhälsans personal som resurser i arbetet mot att föra eleverna mot målen. Rektors ansvar för elevhälsan är tydligt formulerat i skollagen, dessutom är det delegerade ansvaret hos rektorer stort inom Valfärd skola i Nacka. Denna utvärdering pekar på vikten av en samspelande helhet inom hela koncernen. Om rektorerna ska vilja delta är det viktigt att de vinster som genereras är sådant de efterfrågar. Här kan några av de synpunkter som förs fram i denna rapport utifrån intervjuer med rektorer användas. Gemensamma dilemman kan behöva lyftas och diskuteras både centralt och i respektive EHT team. De gemensamma nyckeltal som föreslås under tidigare rubrik kan utgöra ett bra diskussionsunderlag och plattform för gemensam prioritering och utveckling. Att tillhöra en stor utbildningskoncern kan på så sätt ge stora fördelar gentemot andra aktörer. En ökad satsning på barn och elevhälsa kan bidra till ännu bättre måluppfyllnad för varje barn och på så sätt stärka koncernen i sin helhet. En

sådan satsning kan mycket väl vara en viktig pusselbit för de föräldrar som idag ska välja förskola och skola till sina barn i framtidens Nacka .

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

Kvalitetsanalys för barn och elevhälsan läsåret 2013/14

Varje skola har enligt skollagen ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Denna kvalitetsanalys är ett stöd för att dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet och omfattar de målområden Utbildningsnämnden har prioriterat. Kvalitetsanalysen ger en samlad bild av

- resultat och måluppfyllelse,
- analys av resultaten samt
- vilka åtgärder som enheten kommer att vidta för att utveckla verksamheten.

”Det systematiska kvalitetsarbetet omfattar hela utbildningen inklusive elevhälsan. Både inom skolväsendet och hälso- och sjukvården finns bestämmelser och systematiskt kvalitetsarbete.” (Vägledning för elevhälsan; Skolverket och Socialstyrelsen, 2014)

Den hälso- och sjukvård som bedrivs inom skolväsendet regleras bl. a genom hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen, (2010:659) och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. (SOSFS 2011:10) Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (Vägledning för elevhälsan).

Enhetschef	Ylva Bandmann Holmberg
Kvalitetsanalysen omfattar	Barn och elevhälsan i Nacka kommunala skolor samt Kunskapsskolan Finntorp, Kunskapsskolan Saltsjöbaden, Maestroskolan, Backeboskolan Da Vinciskolan, Sjölin's gymnasium samt Rytmus

Beskrivning av verksamheten

Fakta läsåret 2013/2014:

Barn och elevhälsan arbetar till största delen i kommunala skolor i Nacka men har även uppdrag i fristående skolor i Nacka samt några fristående skolor i Stockholms kommun.

Yrkeskategori	Antal heltidstjänster HT 2013	Antal heltidstjänster VT 2014	Varav administration
Resultatenhetschef	1	1	
Bitr. resultatenhetschef	1	1	
Skoläkare	2,25	2,25	0,2
Skolsköterskor	27,6	27	0,8

Psykologer	8	8	0,2
Kuratorer	9,04	9	0,2
Talpedagoger	3,8	3,77	
Specialpedagog	0,65	0,65	
Hörselpedagog	0,20	0,20	
Språkpedagog	1 (varav 8 tim admin)	1	0,2
Motorikpedagog	0,75	0,75	
Logoped	2	2	

Nationellt mål

Ur skollagen:

Elevhälsans omfattning

25 § För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Barn och elevhälsan i Nacka

Elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer och förutsättningar som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och elevhälsan har därför ett särskilt ansvar att undanröja hinder för varje elevs utveckling och lärande.

Mål

Barn och elevhälsan i nacka kommunala skolor skall:

- erbjuda eleverna tillgång till elevhälsans samtliga yrkesgrupper enligt skollagen
- ska präglas av ett elevperspektiv
- arbeta hälsofrämjande och förebyggande genom screening, konsultation handledning och utredning
- stödja elevernas utveckling mot målen för utbildningen, vilket omfattar både kunskaper och värdegrund

- samverka med skolans ledning, pedagoger och övrig personal genom att utveckla goda lärandemiljöer socialt, fysiskt och psykiskt
- utveckla samverkan mellan skola och t ex socialtjänst, landsting samt andra aktörer

Prioriterade områden lå 2013/14

- Förtydliga våra yrkesroller i EHT (vägledningsdokumentet)
- Utveckling av skolsköterskornas hälsosamtal
- Rektors elevvakt för hela elevhälsoteamet i Asynja
- Utveckla samverkan med rektorer

Beskrivning av verksamhetens systematiska kvalitetsarbete

Varje medarbetare har skriftligt redogjort för sitt arbete. Detta har sedan sammanställts av samordnarna för respektive professionsgrupp. Enhetschefen har sammanställt helheten.

Den medicinska delen i barn och elevhälsan har krav på ett medicinskt kvalitetsledningssystem. Vårdgivaren, i det här fallet huvudmannen för skolan, är ansvarig för detta ledningssystem.

Hälsosamtalen i år 4, år 8 och år 1 i gymnasiet, kundundersökningen samt ungdomsenkäten kan utgöra ett värdefullt underlag för analys av hur barn och elevhälsan når mål och resultat. Betygsstatistik och nationella prov utgör också en viktig faktor för att utvärdera barn och elevhälsans resultat.

Kundundersökningen genomförs varje år. Där finns frågor som berör barn och elevhälsans verksamhetsområde. Varje skola borde analysera resultaten tillsammans med elevhälsapersonalen på respektive skola.

Viktiga händelser under året

- Vi har anslutit psykologerna till Asynjas datajournalföringssystem
- Under hösten 2013 genomfördes en föreläsning för både elevhälsans personal samt rektorer för att utveckla EHT-teamens arbete ute på skolorna.
- Vägledningsdokumentet som kom i april/maj månad och var efterlängtat, betyder mycket för elevhälsan och stärker våra roller i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet och är utvecklande för elevhälsoteamen. Elevhälsans medicinska insatser beskrivs utförligt i vägledningen. Dokumentet har implementerats bland barn och elevhälsans personal.

- Enhetschef och biträdande enhetschef har gjort besök i alla kommunala skolors elevhälsoteam
- Representanter från pedagog och logopedgruppen har varit i Prag på en internationell IT-konferens, angående hjälpmedel för barn i behov av särskilt stöd.
- Under läsåret 2013/14 har skolkuratorerna arbetat med att utöka och förstärka vår samverkan med socialtjänsten, myndighetssidan.
- Införande och fortbildning i SIP
- Barn och elevhälsan har fått stimulans bidrag i två olika två projekt under 2013/2014.
- Händelser av mer katastrof är olyckan i Orminge, där flera av elevhälsans personal var involverade och samverkade med räddningstjänst socialtjänst och kyrkan.

Fortbildningsinsatser under året

- Filmen Återträffen, (mobbning, utanförskap),
- föreläsning om självskadebeteende,
- OCD-information,(information om tvångsbeteende hos barn och elever)
- information från Valfärd samhällsservice öppna insatser samt BUP
- skolsköterskedagarna,
- skolkuratorsdagarna,
- psykologdagarna
- intern fortbildning om språkstörning bl a
- Ledningsgruppens besök i Uppsala kommun
- Information om Google Apps och Schoolsoft

Normer och värden

Hälsofrämjande och förebyggande arbete när det gäller normer och värden görs i alla de olika professionsgrupperna. Det är ett förhållningssätt som genomsyrar varje möte med elev och eller vårdnadshavare.

I skolsköterskans möte med eleven i hälsosamtalet diskuterar han/hon värdegrunden samt hur eleven skall kunna anamma en hälsosam livsstil.

Genom barn och elevhälsan personal på skolor är de i sin profession också förebilder. På skolor blir olika situationer ofta tolkade som akuta och skolan vill agera snabbt. Många gånger är situationen inte akut, utan det finns en liten tid för eftertanke. Eftertanke leder ofta till ett mer överlagt och genomtänkt agerande.

Barn och elevhälsans personal är ofta är involverad i likabehandlingsarbetet och krisgruppen på skolan.

Elevhälsans personal har stor erfarenhet och lyckas oftast att hitta eleverna som behöver stöd./ krishantering. Omfattningen av akuta insatser kan dock förhindra det förebyggande arbete.

Trygghet, ordning och arbetsro

Flertalet av barn och elevhälsans personal deltar i skolornas EHT team, trygghetsteam och krisgrupper. Ofta har kurator ansvar för att Likabehandlingsplanen uppdateras och implementeras.

Frågorna i hälsosamtalet som skolsköterskorna genomför i år 4, år 8 och år 1 i gymnasiet innehåller flera frågor kring trivsel och arbetsro i skolan. Resultatet från dessa kan användas tillsammans med kundundersökningen.

Exempel. Ett utdrag ur Asynja och frågorna vid hälsosamtalet.
Statistik år 8 alla elever i Nacka kommunala skolor

5. Jag har arbetsro på lektionerna		
3.1.	alltid	138
3.2.	ofta	555
3.3.	ibland	132
3.4.	sällan	26
3.5.	aldrig	1
	Ej svarat	19

6. Jag kan koncentrera mig på lektionerna		
4.1.	alltid	194
4.2.	ofta	496
4.3.	ibland	134
4.4.	sällan	30
4.5.	aldrig	1
	Ej svarat	16
7. Jag känner mig stressad över skolarbetet (betyder pressad, jäktad, inte hinna med)		
5.1.	aldrig	37
5.2.	sällan	256
5.3.	ibland	358
5.4.	ofta	164
5.5.	alltid	40
	Ej svarat	16

	svarat	
--	--------	--

9. Har du själv blivit retad, utstött eller på annat sätt illa behandlad				
(t.ex. kallad för nedsättande kommentarer, knuffad och liknande)				
		nej	ja	Ej svarat
6.1.	av andra elever i skolan	749	104	18
6.2.	av vuxna i skolan	823	23	25

Uppdragen för barn och elevhälsans personal består ofta i att utreda konflikter och kränkningar mellan elever samt elevers svårigheter i kamratrelationer. Om en elev bedöms av vara ledsn och nedstämd kan barn och elevhälsans personal vara behjälplig vid en utredning av elevens svårigheter .

På de flesta skolorna har andelen elever som haft individuell kuratorskontakt har till övervägande del varit flickor.

Skolkuratorerna har gemensamt gått en tredagarsutbildning i skolsocial utredning – EBIC, ett instrument för att göra mer kvalificerade utredningar under 2013/14.

Skola och hem

Kurator, skolsköterska eller psykolog är ofta en länk mellan skola och hem. Elevhälsans personal kan fungera som medlare och i vissa fall vara föräldrarnas eller elevens ombudsman. Elevhälsans personal medverkar vid föräldramöten för hela skolan och i enskilda klasser.

Övergång och samverkan

Ett av målen för elevhälsan är att samverka med landstinget och andra instanser inom kommunen som t.ex. socialtjänsten.

Skolsköterska, skolläkare kurator psykolog, talpedagog eller logoped deltar vid behov vid överlämningar mellan förskola och skola eller vid byten av skola. De kan också fungera som informationsbärare mellan skola, socialtjänst, utredningsteam, sjukvård, BUP, BVC och samhällets övriga instanser.

Ofta är det kurator eller skolsköterska som initierar och skriver orosanmälan till socialtjänsten.

Under hösten 2013 påbörjades ett samarbete mellan mottagningsgruppen på socialtjänsten och barn och elevhälsans kuratorer.

Följande samverkansgrupper deltar barn och elevhälsans personal i

- Deltar i mottagarteamet för elever i särskolan
- Strategisk samverkan mot ANDT
- Samverkan mot våld i nära relationer
- ABC (föräldrautvecklingsprogram)
- Planering och genomförande av föräldraföreläsningar i Nacka kyrka
- Ridlägret Nybygget
- Brå/Trå
- Nätverk Sicklaön
- BOPS/Busan
- BUS
- SSP
- Våra viktiga barn
- Samverkan med skolläkare på Värmdö och skolläkarna i Nacka kommun
- Biträdande enhetschefen tillika verksamhetschefen samverkar med andra skolsköterskor med ledningsansvar i länet.

Trender och framtida arbete

- Digitalt journalsystem för psykologer och logopedier,
- Fortsatt samverkan och informationsutbyte med socialtjänsten
- Utveckling av elevhälsosamtalen
- Utveckla mål och nyckeltal för barn och elevhälsan
- Pröva nya metoder och arbetssätt för att stötta skolläring och pedagoger ute på skolorna
- Pröva nya metoder för talpedagogernas verksamhet
- Besök i skolornas områdesmöten tillsammans med chefen för mottagningsgruppen inom socialtjänsten

Barn och elevhälsans personal vill arbeta mer förebyggande och hälsofrämjande. Det kan vara i projekt som vänder sig till både ledning, personal, elever och föräldrar där man arbetar på gruppnivå och över tid förstärker både kunskap och förhållningssätt. De kan ha olika teman. T.ex. ”hur man är mot sin kompis”, ”integrering i klassrummet” och ”förhållningssätt inom familjen”.

All personal inom barn och elevhälsan har föräldrasamtal och ett observandum är att flera föräldrar och barn har en stark oro för olika situationer. Många föräldrar visar en osäkerhet i förhållningssättet mot sina barn och framförallt i att vara en tydlig vuxen.

Barn och elevhälsans personal deltar i diskussioner och planeringar av integrering av alla barn i klassrummet och i den ordinarie undervisningen i skolan, dels hur det ska fungera socialt och dels vilka metoder som kan bli bra. Detta arbete skulle behöva utvecklas.

Arbetet med de elever som har stor frånvaro och barn som utvecklat ett motstånd mot att vara närvarande i skolan har pågått hela detta läsår. Flera skolor har utarbetat en plan för att motverka detta både inom skolan och i samverkan med både BUP och Socialtjänsten.

Sedan två och ett halvt år har kuratorerna haft uppdrag även i F-6 skolorna. Uppdragen varierar från heltid på en skola, till sex timmar per vecka på en skola.

I takt med att F-6 skolorna involverar kurator i elevhälsoarbetet på skolan så ökar också behovet av mer kuratorstid väsentligt.

Ett utvecklingsarbete har startats kring hälsosamtalen i åk 4, 8 och år 1 på gymnasiet.

Rutinerna för att motta nyanlända invandrarelever, elevernas behov i särskolan är andra prioriterade arbetsuppgifter som några grupper av skolsköterskor skall vidareutveckla tillsammans med skolledare. En särskild arbetsgrupp kring ANDT kommer att startas under hösten.

Barn och elevhälsans personal ser en oroande trend med ökad psykisk ohälsa i yngre åldrar, och känner oro kring drogproblematiken för gymnasieelever samt ökat antal elever med neuropsykiatriska diagnoser.

Elevakten kommer att införas på tre skolor hösten 2014 på försök.

Asynja vårt datorjournalssystem importerar elevuppgifter från Nacka 24. Det finns allvarliga problem/brister med denna import av uppgifter, då det finns skolor som inte har Nacka 24 och dessa elever då fattas i systemet eller blir dolda i vårt journalssystem. Risken finns att kontroller som skall göras inte uppmärksammas eller missas. Dokumentation kring eleverna blir inte patientsäker.

Vi erbjuder i mån av tid HLR utbildning till skolorna då 5 av våra medarbetare har denna kompetens.

Då några i personalgruppen inom barn och elevhälsan arbetar som specialpedagoger bidrar de till att utveckla arbetet när det gäller, åtgärdsprogram, specialpedagogiska insatser och nya förhållningssätt enligt skollagen, på skolorna.

Pedagog- och logopedgruppen

Pedagog och logopedgruppens samt förskolepsykologens tjänster finansieras via avtal eller beställning av lösa uppdrag av skolorna och förskolorna.

Förskolor och skolor fortsätter att *uttrycka behov av* handledning gällande barn med språk-, läs och skrivsvårigheter – men antalet avgränsade uppdrag minskar. Det kan vara en kostnadsfråga eller okunskap om vilka tjänster som erbjuds i den avtalsbaserade verksamheten hos talpedagoger och logopeder. Pedagog och logopedgruppen har fått fler förfrågningar när det gäller uppdrag barn/elever med AST autismspektrumtillstånd.

Pedagog och logopedgruppen har också upplevt en ökad efterfrågan på talpedagoginsatser från skolor – men vi har inte kunnat motsvara denna, p.g.a. otillräckliga resurser.

Våra två logopeders arbetar på språkförskolan Delfinen samt i kommunikationsklasserna i Sickla och Jarlaberg, samt även med avgränsade uppdrag inom språk- och kommunikation.

Förskolepsykologen ger personalen i förskolorna konsultation och handledning kring enskilda barn, kring barngrupper och föräldrar och föräldragrupper. De får även stöd i gruppansättning, utformande av rutiner för att ge barnen större trygghet, arbetssätt och förhållningssätt till olika barn och föräldrar beroende på problematik.

Förskolepsykologen arbetar också som stöd i kriser, både katastrofer som brand, men också vid dödsfall och svår sjukdom både bland barn, föräldrar och personal.

Förskolechefen ger även handledande samtal till förskolechefer.

Fakta från verksamheten;

Förebyggande och hälsofrämjande insatser som pedagog och logopedgruppen erbjuder eller medverkar i

- ”Våra viktiga barn” - familjestödjaruppdrag med aktiviteter och föreläsningar för både föräldrar och barn
- Fortbildning/utbildning (om tal-, språk-, läs-, skrivutveckling, hälsofrämjande arbete och motorik) för pedagoger i förskola och skola
- Information/frågestunder för föräldrar (på föräldramöten i förskola/skola, samt öppna förskolan) om hur man skapar goda förutsättningar för tal-, språk- läs- och skrivutveckling
- Handledning till pedagoger i förskola och skola
- Fonologiska satsningen - fonologisk screening och stimulans av fonologisk medvetenhet för 6-åringar – i syfte att underlätta läsinlärningen och förebygga läs- och skrivsvårigheter
- Screening av tal- och språk i förskoleklass – tidig upptäckt och insats
- Samarbete mellan Stockholms läns landsting/Nacka kommun/Jarlabergs skola om språkförskolan Delfinen.
- Föräldrautbildning (föräldrar på språkförskolan)
- Hörselpedagogisk verksamhet
- Implementering av ABC föräldrträffar i Nacka (En gruppledd utbildning och 8 föräldragrupper genomförda under 2013/2014)

Pedagog och logopedgruppens avtal med kommunala och fristående enheter

- Antal löpande avtal kommunala kunder skola: 25 (på vissa skolor ingår förskola)
- Antal löpande avtal kommunala kunder förskola: 1
- Antal löpande avtal fristående kunder skola: 3
- Antal löpande avtal fristående kunder förskola: 1

- Antal löpande avtal med Utbildningsenheten U: 2 (fonologiska satsningen, olika språksatsningar förskola/öppna förskolan)
- Tal- och språkverksamhet: samarbete mellan Stockholms läns landsting/Nacka kommun/Jarlabergets skola om språkförskolan Delfinen
- Samarbete med Stockholms läns landsting och SPSM när det gäller hörselpedagoguppdrag
- Avtal med Socialtjänsten och u-enheten: 1 (samordnarfunktion för implementering av ABC föräldrautvecklingsprogram)
- Avtal med Socialtjänsten angående Våra viktiga barn; föreläsningar, samtal, kurser för barn och föräldrar)

Framtids/utvecklingstankar

- Vi vill arbeta *ännu* mer förebyggande och hälsofrämjande än vi redan gör, och i större utsträckning handledande och fortbildande än vi nuläget – det behövs insatser på både organisations-, grupp- och individnivå, för att förflytta fokus mer åt det håll skollagen förespråkar.
- Mer samverkan mellan professioner inom barn och elevhälsan önskvärt – t ex möta uppdrag tvärprofessionellt talpedagog – psykolog.
- Mer riktade resurser till förskolan/tidiga insatser
- Nacka är värd för den nationella språkförskolekonferensen 2015

Nätverk och samverkanspartners inom/utom kommunen

- Nätverk för logopedier och talpedagoger Nacka/Värmdö
- Nätverk *Tal, språk och kommunikation* SPSM
- Hörselpedagognätverk SPSM + SLL
- Svenskt nätverk för anpassad fysisk aktivitet (*SNAFÅ*)
- Språkförskoleföreningen
- Logopedier på språkförskolor i /SLL
- Logopedier inom primärvården, SLL
- Neuropsykiatriska utredningsteam vid ex Nacka BLM, Sachsska barnsjukhuset, Farsta BUP.
- BUP Ektorp
- Talpedagoger i förskolan (*TALFÖR*)
- Specialpedagogiska nätverket
- Svensklärarnätverket
- Utbildningsenheten
- Barn och ungdomslogopedier i Stockholm, med omnejd (*BUL*)
- Naturskolan, Velamsund
- STAD/PLUS-enheten (implementering ABC föräldrautvecklingsprogram)

Pågående/planerade projekt som pedagog och logopedgruppen ansvarar för/medverkar i

- Projektet "Identitet, kommunikation och rörelse för barn med hörselnedsättning" fick stimulansbidrag med 50 000 kr inom projekt "Tidiga insatser" – planerades under våren 2014 för att genomföras och redovisas höstterminen 2014.
- Projektet "Strategi för språk-, läs- och skrivutveckling i Nacka kommunala förskolor och skolor" startade på uppdrag av Valfärd skola

Ylva Bandmann Holmberg
Enhetschef barn och elevhälsan
Nacka kommunala skolor

2015-09-01

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/577-012

Kommunstyrelsens
verksamhetsutskott

Välfärd skolas arbete för att säkra tillgången till behöriga lärare

Information

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott noterar information till protokollet

Sammanfattning

Som arbetsgivare arbetar Välfärd skola dagligen med olika åtgärder för att vara en attraktiv arbetsgivare. Välfärd skola arbetar med ett digitalt system som påvisar behörighet samt många olika åtgärder för att bibehålla samt locka till oss kompetenta och legitimerade lärare. Inom Välfärd skola har 87 % av medarbetarna pedagogisk högskoleexamen läsåret 14/15.

Ärendet

Välfärd skola arbetar dagligen med att vara en attraktiv arbetsgivare. Med medarbetaransvaret kommer ett stort En viktig fråga för Välfärd skola är:

- **Hur arbetar Välfärd skola med att säkra tillgången till legitimerade och behöriga lärare?**

Välfärd skola har arbetat med systemet *KOLL-kompetenskartläggning och analys*, för att säkerställa kompetensförsörjningen både när det gäller lärarnas kompetens, legitimation, formella behörigheter och kompetensutveckling. Med hjälp av KOLL följer vi hur många behöriga respektive obehöriga lärare vi har inom varje ämne. Inom Välfärd skola har ca 88 % av medarbetarna pedagogisk högskoleexamen läsåret 14/15. I Siris (skolverkets databas) ser vi att Nackas kommunala skolor har 82,2 % lärare med legitimation med behörighet i minst ett ämne. Diskrepansen mellan andel med högskoleexamen (88) och andel med legitimation (82,2) beror troligen på att över 11 000 lärare i Sverige väntar på sin legitimation idag. Tiden för att få en lärarlegitimation i Sverige idag är lång.

Välfärd skola arbetar med många olika åtgärder för att locka till oss legitimerade och behöriga lärare, men framför allt skickliga lärare:

- Nackas kommunala skolor har en stor lönespridning och konkurrenskraftiga löner i förhållande till andra kommuner. Detta är en medveten satsning och det är mycket viktigt att bibehålla detta för att säkra tillgången på legitimerade och behöriga lärare.

- Valfärd skola arbetar med karriärtjänster och har idag 119 förstelärare och 5 lektorer. Hela statsbidraget för karriärtjänster utnyttjas därmed. Förstelärarna ska bidra till ökad måluppfyllelse, ökad professionalisering och bättre resultat i våra kommunala skolor. Karriärtjänster är ett sätt att attrahera rätt kompetens.
- De kommunala grundskolorna i Nacka har höga pedagogiska resultat i jämförelse med övriga kommuner i Sverige. Meritvärdet för de kommunala grundskolorna var 257 och endast 4,5 % var obehöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. Goda resultat är ett sätt att skapa intresse för att arbeta i de kommunala skolorna eftersom det pekar på god arbetsmiljö och utvecklande arbete.
- VFU- verksamhetsförlagd utbildning, är ett viktigt sätt att komma i kontakt med lärarstudenter och knyta kontakt med blivande skickliga lärare.
- Internationella samarbeten är viktigt för Valfärd skola och detta förmedlar vi genom olika kanaler, allt för att locka till oss lärare. Under januari 2014 stod Valfärd skola som värd för konferensen ASEAN +3. 80 elever och lärare från några av Asiens bästa naturvetenskapliga skolor besökte Nacka för att arbeta med temat ”The Sea-to be, or not to be”. Deltagande länder representerar 1,8 miljarder av jordens befolkning. Konferensen fick ett stort mediagenomslag, bland annat förstasidesnyhet i SvD.
- Valfärd skola har under många år satsat på att vara i framkant när det gäller IT i skolan. Detta lockar många pedagoger och skolledare till kommunen. Vi fortsätter att satsa på olika projekt och utbildningar inom IT. Skolledare skall under kommande skolår få kompetensutveckla sig inom IT.
- Valfärd skola arbetar mycket med forskning och utveckling för att utveckla lärarprofessionen, förbättra resultat men också för att skapa en stimulerande arbetsmiljö för förskollärare, lärare och skolledare. Projekten gäller såväl didaktisk utveckling som organisationsutveckling och skapande verksamhet. Från och med hösten 2015 ingår Valfärd skola i ifous- *innovation, forskning och utveckling i skola och förskola*.
- Valfärd skola deltar regelbundet i olika mässor för att rekrytera och skapa kontakter med organisationer och potentiella arbetstagare.

2015-08-31

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/580-010

KSVU

Vägledningsdokument om ”Framtidens lärmiljöer”

Information

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

I Valfärd skolas vägledningsdokument för ”Framtidens lärmiljöer” listas och motiveras fyra ledord som är centrala vid kommande byggnationer av kommunala förskolor och skolor i Nacka kommun: kreativitet, flexibilitet, trygghet och hållbarhet. Dessa ledord ska ses som riktlinjer och vägledning i möten med olika kommunala enheter, arkitekter och andra inblandade aktörer och syftar till att säkerställa att framtida kommunala förskolor och skolor blir optimala för lärande och kunskapsutveckling.

Ärendet

Huvuduppdraget för styrgruppen har varit att ta fram ett dokument som definierar ett antal punkter som är viktiga för Valfärd skola vid nybyggnationer av förskolor och skolor. Punkterna har motiverats, i möjligaste mån med stöd av styrdokument och undersökningar/forskning. Utgångspunkten har också varit att punkterna ska ligga i linje med den varumärkesplattform som Valfärd skolas/Nackas kommunala skolors kommunikation vilar på. Grundläggande att ta ställning till har varit:

Hur vill vi att framtidens förskolor och skolor ska utformas?

- *Ur ett pedagogiskt perspektiv (lärmiljöer)?*
- *Ur ett miljö/hållbarhetsperspektiv?*
- *Ur ett ekonomiskt perspektiv?*
- *Ur ett trygghetsperspektiv (inkl. hälsa och psykosocial miljö)?*

Uppdraget för styrgruppen har sedan varit att integrera dessa perspektiv i ett antal kärnpunkter/ledord, vilket har mynnat ut i de fyra ledorden kreativitet, flexibilitet, trygghet och hållbarhet.

Ledorden i dokumentet ska ses som riktlinjer och vägledning i möten med olika kommunala enheter, arkitekter och andra inblandade aktörer och syftar till att säkerställa att framtida kommunala förskolor och skolor blir optimala för lärande och kunskapsutveckling.

Ekonomiska konsekvenser

Vägledningsdokumentet i sig innebär inte några ökade kostnader i samband med framtida byggnationer av välfärdsfastigheter. Det är snarare viktigt att i alla skeden av byggnationer ha perspektivet lärmiljöer för att därigenom ha ett helhetsperspektiv på välfärdsfastigheternas utformning.

Bilagor

Dokumentet "Framtidens lärmiljöer – vägledning för att skapa goda lärmiljöer i framtida kommunala förskolor och skolor i Nacka"

Einar Fransson
Produktionsdirektör Välfärd skola

Jonatan Lannemar
Utbildningsstrateg Välfärd skola

FRAMTIDENS LÄRMILJÖER

- Vägledning för att skapa goda lärmiljöer i framtida kommunala förskolor och skolor i Nacka

”Öppenhet och mångfald. Vi har förtroende och respekt för människors kunskap och egna förmåga – samt för deras vilja att ta ansvar.”

Ingen kan med full visshet säga hur livet i Nacka kommer att gestalta sig i framtiden. Vi är dock förvissade om att Nackas kommunala förskolor och skolor kommer att vara en viktig del i barns och elevers utbildning idag och i den framtid vi går tillmötes. Vi tror på Nacka stad, där det livslånga lärandet är en naturlig del av medborgarnas liv och där utbildningsbehovet från förskola till universitet kan tillgodoses. Utbildningen i Nackas kommunala förskolor och skolor är den livgivande pulsen som driver stadens utveckling framåt.

Nackas kommunala förskolor och skolor har under många år visat goda studieresultat och har därför många nöjda barn, elever och föräldrar. Kvalitén som erbjuds har gjort att våra kommunala förskolor och skolor är en avgörande del av Nacka kommuns varumärke såväl inom kommunen som i Sverige och internationellt. Den höga standarden på utbildningsnivån är en viktig faktor för att locka nya medborgare till Nacka, såväl nu som i framtiden. Det är därmed av stor vikt att framtida förskolor och skolor blir optimala miljöer för lärande och kunskapsutveckling, vilket är detta vägledningsdokuments övergripande syfte.

En viktig del i vår verksamhet för barn och elever är att vi vågar vara nytänkande och leda utvecklingen av morgondagens förskola och skola.

Våga göra - Våga dela

NACKAS KOMMUNALA SKOLOR

SAMMANFATTNING

Framtidens förskolor och skolor inom Valfärd skola

I detta vägledningsdokument listas och motiveras fyra ledord som är centrala vid kommande byggnationer av kommunala förskolor och skolor i Nacka kommun. Dessa ledord ska ses som riktlinjer och vägledning i möten med olika kommunala enheter, arkitekter och andra inblandade aktörer och syftar till att säkerställa att framtida kommunala förskolor och skolor blir optimala för lärande och kunskapsutveckling.

KREATIVITET

Lärmiljöerna ska utformas för att:

- vara inspirerande mötesplatser
- ge utrymme för skapande och gestaltning
- skapa förutsättningar för användning av tidsenliga lärverktyg/modern teknik

FLEXIBILITET

Lärmiljöerna ska utformas för att:

- skapa förutsättningar för såväl samarbete och interaktion som integritet och reflektion
- vara anpassningsbara och möjliga att påverka, på kort sikt
- vara anpassningsbara och möjliga att påverka, på lång sikt
- vara möjliga för andra aktörer att nyttja

TRYGGHET

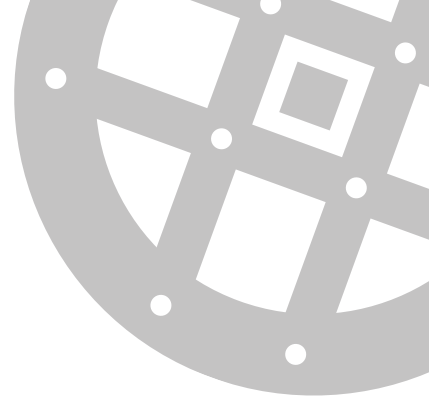
Lärmiljöerna ska utformas:

- så att barn/elever blir sedda och inkluderade
- för att skapa god arbetsmiljö och motverka kränkningar
- för att vara välkomnande

HÅLLBARHET

Lärmiljöerna ska utformas för att:

- bidra och inspirera till social hållbarhet
- bidra och inspirera till god hälsa
- bidra och inspirera till ekologisk hållbarhet
- bidra och inspirera till ekonomisk hållbarhet

PROCESSEN

För varje ny förskola och skola som ska byggas behövs en lokalt förankrad process, som i möjligaste mån involverar dem som ska använda och utveckla lärmiljöerna och som ger ledorden en djupare och kontextuell innebörd. De sammanfattande punkterna under varje ledord kan med fördel formuleras som frågor (se bilaga 3) och användas i den lokalt förankrade process som krävs för att ge ledorden innebörd och därmed skapa godast möjliga lärmiljöer för barn och elever.

Varje lärmiljö som skapas behöver ha ett genomtänkt och definierat syfte som innebär att utrymmet kan nyttjas till ett eller flera specifika ändamål. Detta ställer höga krav på att varje del av en förskolas/skolas utformning, inkl. utemiljöer, har diskuterats och dokumenterats utifrån syfte och användningsområde. Med lärmiljöer avses i detta vägledningsdokument alla de miljöer som skapas när förskolor och skolor utformas, såväl inne som ute.

Detta vägledningsdokument kompletteras med Nacka kommuns "Generellt lokalprogram skola", där en genomgång av grundläggande krav vid nybyggnationer görs. Med det senare avses krav som ställs vid byggnationer av förskolor och skolor utifrån policydokument, t.ex. avseende säkerhet och utrustning, men även riktlinjer kring t.ex. kvadrat per barn/elev som tagits fram inom Nacka kommun. Detta dokument, "Framtidens lärmiljöer", är ett vägledningsdokument för att skapa goda lärmiljöer inom våra kommunala förskolor och skolor; det generella lokalprogrammet specificerar olika krav som ska uppfyllas i samband med byggnationer. Dokumenten ska därför ses som kompletterande och fyller sin funktion i olika faser i planering och genomförande av nybyggnationer av förskolor och skolor.

Nedan görs en fördjupad genomgång av de fyra ledorden. Dokumentet avslutas med bilaga 1 "Uppdragsbeskrivning styrgrupp", bilaga 2 "Källor och inspiration" och bilaga 3 "Vägledningsfrågor".

KREATIVITET

Framtidens kommunala förskolor och skolor ska utformas för att vara kreativa mötesplatser som utmanar och inspirerar barnen/eleverna. Det ska finnas arenor för att skapa och gestalta sitt lärande och växa som individer, såväl i de inne- som utemiljöer som skapas.

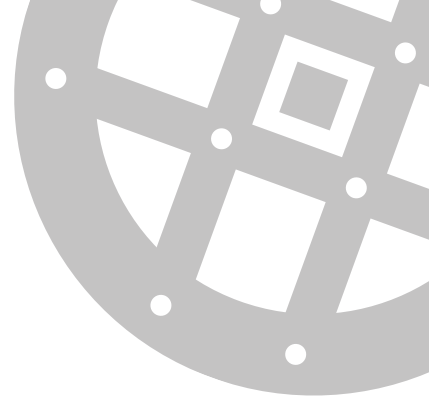
Barn och elevers möjlighet att uttrycka och gestalta sitt lärande måste även innefatta förutsättningar att använda moderna lärverktyg och interaktiva mötesplatser.

Ledordet kreativitet har därmed främst ett pedagogiskt perspektiv, då skapande, gestaltning och användning av tidsenliga lärverktyg syftar till att öka förutsättningarna för barn och elevers lärande och kunskapsutveckling. Men begreppet mötesplatser har en vidare betydelse. Det handlar dels om att skapa inspirerande mötesplatser för barn och elever i den dagliga verksamheten, dels om de aktiviteter lokalerna kan nyttjas till utanför "skoltid" och eventuellt parallellt med förskolans/skolans verksamhet. Med mötesplatser menas därmed även möten med andra verksamheter som på olika sätt kan berika kreativiteten.

Sammanfattning

Lärmiljöerna ska utformas för att:

- vara inspirerande mötesplatser
- ge utrymme för skapande och gestaltning
- skapa förutsättningar för användning av tidsenliga lärverktyg/modern teknik

FLEXIBILITET

Ett effektivt nyttjande av en förskolas/skolas lokaler förutsätter ett flexibelt förhållningssätt. Inom ramen för en skolas inre och yttre miljöer måste möjligheter finnas att påverka lärmiljöerna utifrån olika aktivitetens syfte, innehåll, grupsammansättning och pedagogiska upplägg. Flexibilitet handlar därmed om samspelet mellan arkitektur och lärande, dvs. att skapa gynnsamma miljöer för samlärande som kan förändras över tid och se olika ut för olika individer.

Av stor vikt inom ledordet flexibilitet är det ekonomiska perspektivet, där möjlighet att ställa om lokalens användning på såväl kort som lång sikt skapar förutsättningar för ett ekonomiskt fördelaktigt nyttjande. Förskolor och skolor måste även utformas för att vara omställningsbara och anpassningsbara till andra verksamheter och syften. Verksamheter som vi idag kanske inte har, eller känner till.

Sammanfattning

Lärmiljöerna ska utformas för att:

- skapa förutsättningar för såväl samarbete och interaktion som integritet och reflektion
- vara anpassningsbara och möjliga att påverka, på kort sikt
- vara anpassningsbara och möjliga att påverka, på lång sikt
- vara möjliga för andra aktörer att nyttja

TRYGGHET

En viktig grundförutsättning för att elever ska kunna utvecklas och lära är en trygg miljö där alla känner sig välkomna. Förskolans/skolans lokaler måste utformas för att det ska vara tydligt och enkelt att orientera sig. Verksamhetens kärnvärden bör möta barn, elever och besökare när man kommer till och vistas i verksamheten.

Lärmiljöerna kan bidra till trygghet genom att skapa gemenskap och inkludering, genom att elever blir sedda och känner sig delaktiga. Detta kan till exempel skapas genom ytor som är gemensamma och transparenta och som därmed ökar möjligheten till samspel barn/elever och vuxna.

Det som förordas är dock inte helt öppna ytor, så kallade open spaces, utan snarare miljöer som kombinerar öppenhet och inkludering, samhörighet, med möjlighet till koncentration och reflektion.

Sammanfattning

Lärmiljöerna ska utformas:

- så att barn/elever blir sedda och inkluderade
- för att skapa god arbetsmiljö och motverka kränkningar
- för att vara välkomnande

HÅLLBARHET

Skolmiljön skall spegla den omvärld som vi vill se i framtiden.

I samband med nybyggnationer av förskolor och skolor finns unika möjligheter att skapa långsiktig hållbarhet. Genom att bygga energieffektivt och med medvetna materialval skapar vi förutsättningar för ekonomisk hållbarhet såväl som ekologisk hållbarhet. Genom att skapa naturliga förutsättningar för lek, rörelse och fysiska aktiviteter skapar vi förutsättningar god hälsa och social hållbarhet.

Om byggnader och lärmiljöer kan inspirera och innebära lärtillfällen i sig, t.ex. genom att förskolan/skolan producerar ett nettotillskott av el, är det ytterligare en aspekt som kan tillföra undervisningen fler dimensioner. Genom att byggnader och lärmiljöer har ett tydligt hållbarhetsperspektiv skapas därmed förutsättningar för ett pedagogiskt användande av de lärmiljöer som skapas, vilket bidrar till ett lärande för hållbar utveckling.

Sammanfattning

Lärmiljöerna ska utformas för att:

- bidra och inspirera till social hållbarhet
- bidra och inspirera till en god hälsa
- bidra och inspirera till ekologisk hållbarhet?
- bidra och inspirera till ekonomisk hållbarhet

UPPDRAGSBESKRIVNING STYRGRUPP

Nacka kommun står inför en omfattande expansion och prognosen är att Nacka till år 2030 ska växa med 50 000 invånare. Merparten i kommunens västra delar runt Sicklaön, men även övriga delar förväntas förtätas och utvecklas. En viktig faktor som bidrar till denna utveckling är den så kallade tunnelbaneuppbyggnaden, vilken innebär att tunnelbana kommer att byggas till Nacka Forum, eventuellt vidare till Orminge.

Den expansiva fas Nacka går in i kommande år innebär att det kommer finnas behov av nya förskolor och skolor. Det är av den anledningen viktigt att vi, Välfärd skola, i ett tidigt skede är med i denna process.

Uppdragsbeskrivning styrgrupp "Välfärd skola bygger förskolor och skolor"

Huvuduppdraget för styrgruppen är att ta fram ett dokument som definierar ett antal punkter som är viktiga för Välfärd skola vid nybyggnationer av förskolor och skolor. Punkterna ska sedan motiveras, i möjligaste mån med stöd av styrdokument och undersökningar/forskning. Punkterna ska även ligga i linje med den varumärkesplattform som Välfärd skolas/Nackas kommunala skolors kommunikation vilar på. Grundläggande att ta ställning till är: Hur vill vi att framtidens förskolor och skolor ska utformas?

- Ur ett pedagogiskt perspektiv (lärmiljöer)?
- Ur ett miljö/hållbarhetsperspektiv?
- Ur ett ekonomiskt perspektiv?
- Ur ett trygghetsperspektiv (inkl. hälsa och psykosocial miljö)?

Hur kan dessa olika perspektiv integreras i ett antal kärnpunkter?

Ett utkast ska presenteras runt årsskiftet 2014/2015 för att vidareutvecklas under våren.

Ett dokument i linje med direktiven ovan ska finnas färdigt juni 2015.

Upplägg

Styrgruppen kommer att träffas vid tre tillfällen under hösten 2014 och tre tillfällen under våren 2015. Styrgruppens uppdrag är att föra diskussioner utifrån uppdragsbeskrivningen och de olika aktiviteter som planeras (se nedan). Styrgruppens arbete ska leda fram till det dokument som ska vara färdigt i juni 2015.

Jonatan Lannemar, i samarbete med Robin von Euler, ansvarar för dokumentet. Styrgruppens medlemmar förväntas läsa och kommentera olika utkast.

Styrgruppens medlemmar kommer även att delta i de gemensamma aktiviteter som äger rum under läsåret 2014/2015. Vilka medlemmar som deltar vid aktiviteterna kommer att variera.

Följande aktiviteter planeras:

- Workshop med lärare (Lärare och ev. övrig personal). 2-3 timmar, "idéworkshop" där lärare får komma med olika tankar och idéer om hur framtidens förskolor/skolor kan utformas för att skapa bästa möjliga förutsättningar för lärande och kunskapsutveckling.

- Workshop med föräldrar och elever

Inbjudan via olika föräldraföreningar (deltagande rektorer/skolor).

- Diskussioner med skolledare Välfärd skola

Presentation av utkast och diskussioner bland skolledare, Välfärd skola. Sker efter första utkast. Ersatts av minnesanteckningar från tidigare Workshop med Peter G (KSAB)

- Besök på olika förskolor/skolor

Viktigt angående upplägget/processen är att det dokument vi tar fram ska vara förankrat bland lärare/pedagoger, föräldrar, barn/elever och inte minst skolledare i våra kommunala förskolor och skolor.

Styrgruppens medlemmar:

- Tuula Aula, förskolechef Condorens förskolor
- Robin von Euler, kommunikatör Välfärd skola
- Monica Lundberg, rektor tillika förskolechef Ektorps skolenhet med förskolor
- Lena Mandel, bitr. rektor Myrsjöskolan
- Tina Pettersson, rektor tillika förskolechef Boo Gårds skola med förskola
- Gabriella Pierrou Nyström, rektor tillika förskolechef Fisksätraskolan med förskola
- Åsa Portelius, rektor tillika förskolechef Sickla skola med förskolor
- Anne Sjö, rektor tillika förskolechef Sigfridsborgsskolan med förskolor
- Oskar Sjögren, rektor YBC
- Elisabet Steglin Wahlström, förskolechef Björknäs skola
- Ann Sundman Brott, förskolestrateg Välfärd skola

Projektledare:

- Jonatan Lannemar, utvecklingsledare Välfärd skola

KÄLLOR OCH INSPIRATION

Ramprogram för förskole-/skolbyggnader - Lärmiljöer som inspirerar och stöder lärandet.
Göteborgs stad, 2014, version 2.0

Lippman, Peter, 2010. Evidence-Based Design of Elementary and Secondary Schools.
A Responsive Approach to Creating Learning Environments

Generellt lokalprogram för förskolor/skolor 1-12 år. Sundbybergs stad (Version 2014-03-12,
förhandskopia under arbete)

Funktionsprogram – så här tänker vi när vi bygger. Sollentuna kommun. (Version 20141212)

Learning landscapes. Presentation C.F. Moeller Architects, Julian Weyer, Partner, Architect maa.
(20140916)

Aktuella styrdokument: Skollag 2010:800, Skolförordning 2011:185, läroplaner för förskola,
grundskola och gymnasieskolan, Barnkonventionen.

Aktiviteter:

Workshop skolledare Välfärd skola, Nacka kommun, Djurönäset 2011

Workshop lärare Välfärd skola, Nacka kommun, YBC 141202

Workshop föräldrar, Sigfridsborgsskolan 150416

Workshop elever, Myrsjöskolan 150528

Studiebesök på förskolor och skolor där representanter från styrgruppen deltagit:

YBC, Nacka

Förskolan Kristallen, Nacka

Skapaskolan, Huddinge

Sjöstadsskolan, Stockholm

Lugnets skola, Stockholm

Kulturama, Stockholm

Vittra Södermalm, Stockholm

Förskolan Ugglan, Botkyrka

Örestads gymnasium, Köpenhamn

Hellerups skole, Köpenhamn

Vägledningsfrågor Framtidens förskolor och skolor

Hur utformas lärmiljöerna för att vara optimala för lärande och kunskapsutveckling?

KREATIVITET

Inspirerande mötesplatser som främjar lärande, skapande, gestaltning och användning av tidsenliga lärverktyg.

Hur utformas lärmiljöerna för att:

- vara inspirerande mötesplatser?
- ge utrymme för skapande och gestaltning?
- skapa förutsättningar för användning av tidsenliga lärverktyg/modern teknik?

FLEXIBILITET

Anpassningsbara lärmiljöer som främjar samlärande, varierade arbetsätt och grupsammansättningar samt ekonomiskt effektiv användning av förskolans/skolans lokaler.

Hur utformas lärmiljöerna för att:

- skapa förutsättningar för såväl samarbete och interaktion som integritet och reflektion?
- vara anpassningsbara och möjliga att påverka, på kort sikt?
- vara anpassningsbara och möjliga att påverka, på lång sikt?
- vara möjliga för andra aktörer att nyttja?

TRYGGHET

Lärmiljöer som är välkomnande, främjar inkludering, samspel barn/elever och vuxna samt motverkar kränkningar av alla slag.

Hur utformas lärmiljöerna för att:

- barn/elever ska känna sig sedda och inkluderade?
- skapa god arbetsmiljö och motverka kränkningar?
- vara välkomnade?

HÅLLBARHET

Lärmiljöer som bidrar och inspirerar till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Hur utformas lärmiljöerna för att:

- bidra och inspirera till social hållbarhet?
- bidra och inspirera till en god hälsa?
- bidra och inspirera till ekologisk hållbarhet?
- bidra och inspirera till ekonomisk hållbarhet?